

VENDIM
Nr. 61, datë 9.5.2015

**PËR RREGULLAT DHE PROCEDURAT E PËRZGJEDHJES, KONTRAKTIMIT
DHE PAGESËS SË EKSPERTËVE TË PËRKOHSHËM TË JASHTËM TË
KONTROLLIT TË LARTË TË SHTETIT**

Në mbështetje të nenit 117, të Kushtetutës dhe në zbatim të neneve 25 dhe 40, të ligjit nr. 154/2014, “Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit”;

Standardeve ndërkombëtare të auditimit të INTOSAI-it, nr. 1, 10, 11, 12, 20, 21, 30, 40, 100, 200, 240, 300, 400, 1220, 1240, 1620, 3000-3100, 4000-4200, 5000, 5110, 5210, 5230, 5510, 5530 dhe 5600, të cilat garantojnë pavarësinë e Kontrollit të Lartë të Shtetit, si institucioni më i lartë i auditimit të jashtëm publik në Republikën e Shqipërisë;

Për përzgjedhjen dhe sigurimin e aftësive të specializuara nga burime të jashtme të ekspertizës, sa herë që zhvillimi i suksesshëm i një auditimi e kërkon një gjë të tillë;

Në funksion të qëllimit që gjetjet, konkluzionet dhe rekomandimet e auditimit të jenë thellësisht profesionale, të mirëmenduara dhe të reflektojnë të kuptuarit e fushës së subjektit të auditimit;

Miratohet vendimi nr. 61, datë 9.5.2015, që përcakton rregullat për përzgjedhjen dhe mënyrën e pagesës së ekspertëve të përkohshëm të jashtëm, si më poshtë vijon:

1. Kontrolli i Lartë i Shtetit, në pamundësi të shfrytëzimit të ekspertizës së stafit të tij të brendshëm, në mungesë të ekzistencës së kësaj ekspertize brenda institucionit, në kushtet e mospërballimit të ngarkesës, për nevoja të veprimtarisë audituese e më gjerë dhe për të rritur cilësinë dhe besueshmërinë e punës së tij, mund të kërkojë dhe kontraktojë ekspertë të jashtëm të fushave të ndryshme, në përshtatje me kërkesat e tij institucionale dhe audituese.

2. Ekspert i jashtëm do të konsiderohet çdo individ apo person juridik, vendës apo i huaj, që gjykohet nga KLSH-ja se zotëron ekspertizë (aftësi, njohuri dhe eksperiencë) të mjaftueshme apo është një personalitet i spikatur në një fushë të caktuar, puna e të cilit mund të përdoret apo shfrytëzohet nga KLSH-ja, në funksion të ushtrimit të veprimtarisë, funksionit apo misionit të tij kushtetues dhe ligjor, veçanërisht në kryerjen e auditimeve.

3. Kontrolli i Lartë i Shtetit, në punësimin e ekspertëve të jashtëm, duhet të ushtrojë kujdesin e duhur për t’u siguruar mbi kompetencën dhe aftësitë profesionale të këtyre ekspertëve në funksion të realizimit nga ana e tyre të detyrës së caktuar, siç përcaktohet edhe në kontratën e tyre të punës me KLSH-në, mbi bazën e parimit të INTOSAI-it “*Experientia mutua omnibus prodest*”.

4. Ekspertët e jashtëm të kontraktuar nga KLSH-ja, mund të jenë ekspertë në fushat apo sektorët, si më poshtë:

- jurisprudencë;
- ekonomi, financë dhe kontabilitet;
- auditim;
- sistemin bankar;
- shëndetësi;
- sigurime shoqërore;
- inxhinieri;
- arsim;
- mbrojtje dhe siguri kombëtare;
- hidrokarbure dhe sektori energjetik;
- kontratat koncesionare;
- mjedisit dhe administrimin e tokës;
- sistem tatimor dhe doganor;

- teknologji e informacionit dhe llogaritje aktuarjane;
- sport;
- art dhe kulturë;
- gjuhësi dhe përkthime;
- media, gazetari; si dhe
- në çdo fushë apo sektor tjetër të konsideruar të nevojshëm nga ana e KLSH-së.

5. Ekspertët e jashtëm të kontraktuar nga KLSH-ja, mund të angazhohen në:

- këshillimin e KLSH-së në funksion të rritjes së cilësisë dhe kredibilitetit të veprimtarisë së tij institucionale;
- trajnimin dhe rritjen e kapaciteteve profesionale dhe performancës institucionale të KLSH-së dhe stafit të saj;
- kryerjen e një vlerësimi të jashtëm të pavarur “Peer Review” të veprimtarisë së KLSH-së, si dhe shkallës së implementimit të standardeve ndërkombëtare të auditimit si institucion;
- këshillimin e grupeve të auditimit apo strukturave të tjera organizative të KLSH-së, pjesë e procesit të shqyrtimit të dosjeve të auditimit, për çështje të ndryshme teknike që lidhen me auditimin;
- kryerjen e auditimeve të veçanta apo dhënien e një ekspertize të caktuar si pjesë e grupit të auditimit;
- hartimin e planit vjetor të auditimit, programeve të veçanta të auditimit apo për çështje të caktuara të tij;
- dhënien e konsulencës profesionale mbi gjetjet apo konstatimet e grupeve të auditimit;
- dhënien e një opinionit profesional lidhur me plotësinë dhe cilësinë e materialeve/ dokumentacionit të dosjes së auditimit, si procesverbale, aktverifikime, projektraporte, observacione, projektvendime etj.;
- plotësimin e njohurive të grupeve të auditimit, në çdo fazë të zhvillimit të procesit të auditimit;
- interpretimin dhe analizën e dispozitave të caktuara kushtetuese apo ligjore, si dhe çështjeve të ndryshme juridike apo kontratave specifike;
- kryerjen e analizave të riskut dhe çështje të tjera lidhur me menaxhimin e riskut, si: identifikimi, vlerësimi dhe adresimi i riskut;
- kryerjen apo dhënien e asistencës në proceset e kontrollit të cilësisë;
- kryerjen e rishikimeve “të menaxhimit total të cilësisë” ose “konsumatorëve”, duke përfshirë komente, intervista me drejtuesit e nivelit të lartë dhe kontakte të rëndësishme në ministritë dhe subjektet publike të audituara dhe grupet e interesit;
- marrjen pjesë në komisione të ndryshme në lidhje me zbatimin e procedurave të rekrutimit dhe certifikimit të punonjësve të KLSH-së;
- marrjen pjesë në këshilla të ndryshme konsultative për hartimin, plotësimin dhe miratimin e standardeve të auditimit, organizimin dhe zhvillimin e konferencave të ndryshme shkencore apo institucionale, si dhe kryerjen e auditimeve specifike apo të një rëndësie të veçantë;
- hartimin apo dhënien e mendimit apo opinionëve për dokumente të ndryshme, si: strategji, standarde auditimi, manuale, rregullore, ndryshime ligjore apo nënligjore, si dhe propozimeve për ndryshime apo përmirësime legjislative apo rregullatore që u dërgohen institucioneve të ndryshme shtetërore;
- dhënien e një opinionit paraprak në lidhje me raportin mbi zbatimin e buxhetit të shtetit;
- dhënien e një opinionit dhe asistencë në lidhje me angazhimet që KLSH-ja ka në raport me partnerët ndërkombëtarë, si dhe institucionet e tjera homologe;
- kryerjen e studimeve, analizave, artikujve, punimeve shkencore që i shërbejnë KLSH-së;
- përgatitjen e projekteve të aplikimit për përfitim të fondeve nga donatorë të ndryshëm në fusha me interes për KLSH-në;

- auditimin e veprimtarisë financiare të KLSH-së, kur kjo nuk sigurohet për dy vjet radhazi nga Komisioni i Ekonomisë dhe i Financave të Kuvendit, ose Kuvendi, sipas kërkesave të pikës 4, të nenit 7, të ligjit nr. 154/2014 “Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit”;

- kryerjen e proceseve dhe procedurave, pjesë të procesit auditues, të cilat kërkojnë pjesëmarrjen dhe angazhimin e një numri të madh personash; si dhe

- në çdo veprimtari apo proces tjetër, të konsideruar si të nevojshëm nga ana e KLSH-së, që shërben për të rritur impaktin, përfitimet dhe dobishmërinë e qytetarëve, shoqërisë dhe grupeve të interesit nga veprimtaria audituese.

6. Procedurat për kontraktimin e ekspertëve të jashtëm të Kontrollit të Lartë të Shtetit mund të nisin me iniciativë të vetë Kryetarit të KLSH-së ose nëpërmjet një kërkesë të arsyetuar dhe të motivuar profesionalisht të drejtuesve të nivelit të mesëm apo të lartë të KLSH-së.

7. Në funksion të realizimit të auditimeve sa më cilësore, ekonomike, eficiente, efektive, dhe në kohën e duhur departamentet e auditimit duhet të marrin në konsideratë që në fazën e planit vjetor të auditimeve ashtu dhe në planifikimin e çdo angazhimi auditimi, të gjitha aktivitetet e nevojshme, të cilat kërkojnë pjesëmarrjen e ekspertëve të jashtëm, koston e përafërt të angazhimit të tyre, si dhe afatet dhe llojin e punës që ata do të kryejnë. Për këtë, audituesit dhe drejtuesit e departamenteve të auditimit, mund të kontaktojnë paraprakisht apo konsultohen me çdo palë të interesuar ose që mund të ofrojë informacion të vlefshëm në këtë drejtim.

8. Kryetari i Kontrollit të Lartë të Shtetit, me iniciativë të tij apo në miratim të kërkesave të bëra për kontraktimin e ekspertëve të jashtëm, me qëllim ushtrimin e kujdesit të duhur profesional për t'u siguruar mbi kompetencat dhe zotësitë e ekspertëve të jashtëm, vendos ngritjen e një Komisioni ad-hoc për përcaktimin e kriterëve dhe përzgjedhjen e ekspertëve që do të kontraktohen nga Kontrolli i Lartë i Shtetit për fusha të caktuara.

Në përbërje të Komisionit ad-hoc për përzgjedhjen e ekspertëve të jashtëm, kryetari i KLSH-së mund të caktojë krahas punonjësve të KLSH-së edhe persona të tjerë jashtë institucionit, specialistë apo ekspertë të një fushe të caktuar, profesorë/akademikë, ish-auditues me përvojë etj.

Kriteret kualifikuese për ekspertët që do të kontraktohen, përcaktohen në varësi të nevojave të Kontrollit të Lartë të Shtetit dhe punës që ata do të kryejnë në dhe për llogari të këtij institucioni.

9. Komisioni ad-hoc i KLSH-së për përcaktimin dhe përzgjedhjen e ekspertëve të jashtëm, pas vendosjes së kriterëve dhe kërkesave që kërkojnë të plotësohen nga ekspertët që do të kontraktohen, zbaton procedura transparente të publikimit në faqen Web të KLSH-së mbi njoftimin zyrtar për pranimin e dosjeve dhe dokumentacionin përkatës për kandidatët e interesuar, përfshirë afatin për dorëzimin e tyre, afat ky që nuk duhet të jetë më pak se një javë (shtatë ditë kalendarike).

10. Me përfundimin e procedurës së pranimin të dosjeve të kandidatëve për ekspertë të jashtëm, Komisioni ad-hoc fillon punën për shqyrtimin dhe vlerësimin e tyre, duke pasur të drejtën që të intervistojnë, nëse e gjykon të nevojshme, çdonjërin prej kandidatëve.

11. Pas përfundimit të procesit të vlerësimit, Komisioni ad-hoc i paraqet Kryetarit të KLSH-së vlerësimin e tij për çdo kandidat së bashku me propozimin për kandidatin fitues.

12. Në shqyrtim të propozimit dhe vlerësimeve të Komisionit ad-hoc, Kryetari i KLSH-së vendos në lidhje me kontraktimin ose jo të ekspertëve të jashtëm të propozuar, kushtet e punës dhe të pagesës, apo ripërsëritjen e procedurave për kontraktimin e ekspertëve.

13. Procedurat e mësipërme për përzgjedhjen apo/dhe kontraktimin e ekspertëve të jashtëm, mund të mos zbatohen në rastet kur dhe për ata persona, të cilët:

- a) kanë bashkëpunuar më parë me Kontrollin e Lartë të Shtetit në cilësinë e ekspertit të jashtëm;
- b) kanë punuar për një kohë relativisht të gjatë në Kontrollin e Lartë të Shtetit;
- c) gëzojnë një status të veçantë profesional dhe/apo akademik, si dhe janë të mirënjohur si ekspertë në fushën e tyre përkatëse;
- d) gëzojnë një status të veçantë në fushën e artit dhe të sportit, duke qenë personalitete të

mirënjohura, për ato auditime që lidhen qartësisht me këto fusha;

e) disponojnë njohuri, ekspertizë apo eksperiencë të veçantë në fusha të caktuara specifike që nuk përfshihen më sipër;

f) janë gazetarë, analistë, opinionistë të medieeve të shkruara dhe vizive në vend, që kanë trajtuar çështje të caktuara në fushën ekonomike dhe zhvillimin social-kulturor, me impakt të thellë publik apo çështje që i përkasin përmirësimit të mirëqenies përmes thellimit të luftës kundër korrupsionit.

14. Kontrolli i Lartë i Shtetit, në varësi të nevojave të tij institucionale, mund të plotësojë vendet vakante në organikë me ekspertë të përkohshëm të jashtëm, deri në fillimin e procedurave përkatëse për plotësimin e këtyre vendeve.

15. Pas nënshkrimit të kontratës së përkohshme të punës ndërmjet ekspertëve të jashtëm dhe Kontrollit të Lartë të Shtetit, çdo ekspert i jashtëm është i detyruar që të zbatojë dispozitat përkatëse ligjore e nënligjore që rregullojnë marrëdhëniet e punës në Kontrollin e Lartë të Shtetit, të cilat përfshijnë, por nuk kufizohen vetëm në: ligjin nr. 154/2014 “Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit”, Rregulloren e brendshme të KLSH-së, Kodin Etik të KLSH-së, standartet e miratuara të auditimit, urdhrat dhe vendimet e Kryetarit të KLSH-së, si dhe legjislacionin përkatës për ruajtjen e konfidencialitetit/sekretit, mbrojtjen e të dhënave personale, deklarimin e pasurisë dhe shmangies së konfliktit të interesit. Për qëllime të zbatimit të këtij të fundit, eksperti i jashtëm i kontraktuar, krahas kontratës së punës/shërbimit, nënshkruan “Deklaratën e pavarësisë”, në të cilën deklarohet se nuk ekziston apo është i njohur ndonjë konflikt i mundshëm interesi që cenon apo duket sikur cenon pavarësinë e ekspertit në fushën për të cilën do të kryhet puna/shërbimi.

16. Kryetari i KLSH-së vendos në mënyrë të pavarur në lidhje me përcaktimin e pagesës mujore apo totale, e cila do të përcaktohet në kontratën e punës që do të nënshkruhet me çdo ekspert të jashtëm të përzgjedhur, si dhe kushtet dhe mënyrën e livrimit të saj.

Pagesa mujore e ekspertëve të jashtëm varion nga $\frac{1}{2}$ e pagës mujore të audituesit deri në nivelin e pagës mujore të kryeaudituesit (referuar strukturës së pagave të KLSH-së) dhe përballohet nga fondi i pagave të buxhetit të KLSH-së.

Në rastin e kontraktimit nga KLSH-ja të studentëve të universiteteve, fakulteteve dhe degëve të ndryshme, për kryerjen e proceseve, pjesë e veprimtarisë audituese, të cilat kërkojnë pjesëmarrjen dhe angazhimin e një numri të madh personash, si p.sh.: mbledhja e të dhënave statistikore, auditime në fushën e kulturës rinisë dhe sportit, etj., pagesa mujore e tyre do të variojë nga $\frac{1}{4}$ deri në $\frac{1}{2}$ e pagës mujore së një audituesi.

17. Në raste të veçanta, kur për nevoja të institucionit shtrohet domosdoshmëria e kontraktimit të ekspertëve të jashtëm të huaj, pagesa e të cilëve tejkalon limitin dhe nuk përputhet me asnjë prej pozicioneve në strukturën e pagave të KLSH-së, Kontrolli i Lartë i Shtetit i paraqet Komisionit të Ekonomisë dhe Financave, kërkesën e tij për miratimin e një fondi të veçantë buxhetor për pagesën e këtyre ekspertëve.

18. Në varësi të përcaktimeve të bëra në kontratën përkatëse të lidhur me KLSH-në, puna dhe shërbimi i ofruar nga ekspertët apo kompetenca, aftësitë dhe objektiviteti i tyre në kryerjen e detyrave që i shërbejnë procesit të auditimit, i nënshtrohen në mënyrë të vazhdueshme, sipas hallkave dhe procedurave përkatëse, vlerësimit të instancave përkatëse hierarkike në KLSH.

Në vlerësimin e punës apo të shërbimit të ofruar nga ekspertët, do të merret në konsideratë:

- rëndësia dhe arsyetimi i gjetjeve apo konkluzioneve të tyre, si dhe konsistenca e tyre me provat, gjetjet dhe konkluzionet e tjera të auditimit;

- nëse puna e ekspertëve përfshin përdorimin dhe shfrytëzimin e mjaftueshëm të metodave, teknikave, të dhënave burimore, të rëndësishme për punën e ekspertit.

19. Në rastin e dhënies së një vlerësimi, negativ apo cilësimit si të papërshtatshëm të punës apo

shërbimeve të ekspertëve nga ana e instancave përkatëse hierarkike të KLSH-së, në raport me kriteret apo qëllimin e përcaktuar në kontratë; në rastin e pamundësive të ndryshme objektive në realizimin e mëtejshëm nga ana e ekspertëve të detyrimeve të tyre kontraktore, si dhe në rastin e konstatimit të konfliktit të interesit apo shkeljeve të rënda për sa i përket pavarësisë, integritetit dhe etikës së tyre profesionale, KLSH-ja ka të drejtë të ndërpresë marrëdhëniet përkatëse kontraktore ose të ndryshojë termat e saj në funksion të arritjes së qëllimit primar, për të cilën është lidhur kontrata.

20. Kontratat që do të nënshkruhen me ekspertët e KLSH-së, përveç elementeve specifike dhe individuale që do të aplikohen në varësi të punës dhe shërbimit të kërkuar, do të përmbajnë:

- natyrën, qëllimin dhe objektivat e punës apo të shërbimit që do të kryhet nga eksperti;
- të drejtat dhe detyrimet ligjore e nënligjore që duhet t'i nënshtrohet;
- rolin dhe përgjegjësitë e ekspertit në raport me punën dhe veprimtarinë e tij në KLSH, si dhe strukturën hierarkike në të cilën ai bën pjesë dhe që do të vlerësojë punën apo shërbimin e tij;
- llojin, kohëzgjatjen, afatet, si dhe mënyrën e dorëzimit të punës apo të shërbimit;
- nivelin dhe mënyrën e pagesës.

21. Ky vendim rishikohet vetëm nga Kryetari i KLSH-së, me propozim të audituesve dhe drejtuesve të KLSH-së apo organizatave partnere, profesionale apo OJF-ve, në funksion të përmbushjes së pritshmërisë themelore ndaj KLSH-së, vlerës dhe dobishmërisë nga veprimtaria audituese për të bërë ndryshimin në jetën e qytetarëve, të cilën KLSH-ja e arrin nëpërmjet parimeve të:

a) forcimit të përgjegjshmërisë, të transparençës dhe të integritetit të subjekteve në sektorin publik me auditime të pavarura dhe cilësore që japin siguri nëse zyrtarët e zgjedhur veprojnë në interes të qytetarëve dhe të subjekteve të sektorit publik që ata përfaqësojnë;

b) angazhimit të vazhdueshëm në lidhjet me qytetarët, parlamentin dhe grupet e tjera të interesit që ndihmon KLSH-në për t'iu përgjigjur në mënyrë të përshtatshme problemeve të qytetarëve, për të shërbyer si zë i besueshëm, nxitës i ndryshimit dhe i përmirësimit;

c) të qenit një model organizimi i udhëhequr nga praktikrat më të mira, besueshmëria e të cilit varet nga të perceptuarit si i pavarur, kompetent dhe i përgjegjshëm në mënyrë publike.

22. Bazuar në përcaktimet e bëra në nenin 40, pika 4, të ligjit nr. 154/2014, "Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit", ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

**KRYETARI I KONTROLLIT
TË LARTË TË SHETIT
Bujar Leskaj**